

дѣто мнозина са отдаватъ въ рѣцете на отдѣлни учители. На едного отъ обличителите на богоискитството било нужно да тѣрси такавъ човѣкъ, отъ когото би можѣлъ да узнае точно учението на тиѣ еретици. Други, Козма, са изказва доволно ясно, че разногласието са е отнасяло даже и до най сѫществените точки на учението: „едни, говори той, наричатъ дяволътъ творецъ на човѣкътъ и на сичките божи сѫздания...; други го наричатъ „отпадшимъ ангеломъ“; трети го считатъ несправедливо икономъ (строителъ)..., защото мнѣниятата имъ са не сѫглашаватъ и кѫсатъ са на сѣка една страна, като гнило сукно.“ Както ще да видиме тутакси, оние, които сѫ считале Сатанаила само за „отпадналъ“ ангелъ, сѫ са уклоняле доволно значително отъ собственното богоискитство и сближали сѫ са въ понятията съ православните.

Основание на богоискитството учение е билъ манихейскиятъ дуализъмъ, който е признавалъ двѣ начала, добро и зло, еднакво силни и сѣкога въ борба между себѣ си. Богоискитилите сѫ отговаряле положително на темниятъ вопросъ: „защо Богъ е сѫздалъ дяволътъ между хората?“ Богоискитството е признавало Св. троица, но разбирало я е неправилно, и преобрѣщало е сѫвѣршенно наопаки християнските догмати за вѣплощението, за земниятъ животъ на спасителътъ и др. т. Вѣтхиятъ завѣтъ богоискитилите сѫ отблъсвале, като пораждение на злиятъ духъ, не вѣрвале въ книгите на Моисей и на другите пророци и мислиле, че до пришествието на спасителътъ хората сѫ са повинувавале на злиятъ духъ, отъ когото сѫ получили законътъ. Царството божие на земята, по тѣ-